

YORUM

"Ankara'da Darbe Sıtması" Merkez Sağı Biraraya Getirebilecek mi?

Gittikçe saklıp giden tarihi nöbetlerine tanık olduğumuz bir ay'ı geride bıraktık. 28 Şubat Muhtırası, geride bıraktığı ayların şanına yaraşır bir finalydi bir anlamda. Türkiye'de Rejim her ne yapsa bir türlü yaranamıyor Büyük Biraderleri'ne. Muhtıra verse bir türlü vermese başka bir türlü.

Bir senaryonun ipuçlarını yakalamaya çalışalım dilerseñiz, The Times'de "Ankara'da Darbe Sıtması" başlıklı bir yazı çıkar. Yazının tarihine dikkat; MGK toplantısı ile aynı gün, 28 Şubat. Yazı "Demirel'in başbakanı azil yetkisi yok. Ama o ve komutanlar başbakanı izlediği politik çizginin tehlikeleri konusunda uyarebilirler. Türkiye'nin ve ittifakının hayına olan bu uyarıyı başbakan da dinlemelidir." şeklinde bitiyor. (3.3.1997 Zaman)

Amerika'nın hapşırığında İngiltere'nin nezle olacağı herkesin malumu.

Senaryomuza mütevazı bir katkıyı da Ankara Caddelerinde arayalım. MGK toplantısından 1 hafta kadar önce Ankara'nın caddeleri anti emperyalist(!) Perinçek'in İşçi Partisi'nin "Devrim Kanunları Uygulansın" yazan afişleri ile donatıldı.

Türkiye'nin hayına olduğu tartışma götürür ama İttifak'ın kesin hayına olan "uyan" The Times'in öngörülerini çerçevesinde Generallerce Başbakan'a yapıldı. Perinçek'in temennileri ise 18 maddelik deklarasyon'da mükellef bir yer buldu kendisine.

Şimdi sormak hakkımız sanırım. Şeytan bunun neresinde? Cevabı açık aslında; şeytan her yerde.

Peki ya Muhtıra Batıyı memnun etti mi? Hiç sanmıyoruz. İlerleyen günlerde Milliyet'te İngiltere'nin önde gelen haftalık dergilerinden The Economist'e atfen bir haber çıktı. The Economist, AB'nin Ankara temsilcisi Michael Lake'in Türkiye'nin Birliğe girmesi için MGK'nın kaldırılması gerektiğini ima ettiğini öne sürdü.

AB içinde Türkiye'ye ilişkin "medeniyet" tartışmalarından ve Almanya başbakanı Helmut Kohl'e yönelik eleştirilerden söz eden haberde "askerlerin ağırlıklarını koyduğu MGK'nın 1 Mart'ta hükümete bir liste sunduğu ve bununla Türkiye'nin laikliğini korumanın öngörüldüğü" belirtildi. Laikliğin Avrupalı bir düşünce olduğunu belirten Economist, haberde "Ancak bir sorun var. Hiçbir Avrupa ülkesinin böyle bir kurumu yok. AB'nin Ankara'daki Büyükelçisi de geçen hafta Türklerin AB'ye girme şansını yakalamaları için bu kurumu ortadan kaldırmaları gerektiğini ima etti." iddiasına yer verdi.

Batıda çıkan bütün yazılar yukarıda alıntılarımız kadar seviyeli ve diplomatik bir üslupta değil. Öyle yazılar var ki Generaller için oldukça ağır ifadeler kullanılıyor. (Merakısına; Kapital, 9-15 Mart 1997, Milliyet 26.3.1997)

Büyük Birader'ler Türkiye'deki hayranları ile kadının fare ile oynadığı gibi oynuyorlar. Hayranları Birleşik Avrupa şemsiyesi altına girebilmek için ve gerekiyorsa (yaptıklarından daha fazlasını da) yapmaya hazırlar. Batı ise bütün bu fedakarlıklara (!) rağmen Türkiye'yi Avrupa Konsepti'ne sokmamada kararlı.

The Economist aynı yazıda "Türkiye insan hakları sorununu çözse de Avrupa'daki kültürel farklılık fikrinin tam üyeliği engelleyebileceği" tezini savunuyor.

Gümrük Birliği'nin 1 yıllık süreci içerisinde kopanlar olanca kızılca kıyamete rağmen Türkiye'ye neler getirdiği ortada. Neler götürdüklerini ise henüz kimse tartışmaya cesaret edemiyor. Gümrük Birliği'nin olumsuzlukları ortada iken batıcıların Avrupa Birliği sevdasının giderek karşılıksız bir platonik aşka dönüşmesinin bilimsel bir izahı yok. Batıcıların bu iflah olmaz sevdalarının psikolojik temellerinde kendi halklarından (gerçeklerinden) kaçış vardır. Daha derinlerinde İslam'dan kaçış vardır; Pera'ya sığınma vardır.

Batı'nın olaya yaklaşımı, duygusallığın çok dışında ve dengeli bir temele dayanıyor. O'nun bilinçaltında muhatabının sabıkalı (bir imparatorluk bakiyesi) oluşu gerçeği var. Bu gerçek O'nu ürkütüyor, Türkiye'yi tümü ile dışlamak riskli bir tutum onlar için. İçselleştirmek de mümkün olamadığına göre, O'nu kontrol edebilecek kadar bir yakınlıkta tutmak en iyi çözüm. Türkiye'nin kendilerinden, daha fazlasını talep edebileceği bir seviyeye gelmelerini engellemek; diğer taraftan verilen her ne olursa olsun Türkiye'nin kendilerini muhtaç hissedecekleri bir kriz halinin sürekli canlı tutulması bu dengelin temel unsurları.

ASKERLERİN AMACI NE?

Askerler Erbakan'dan gerçekleştiremeyecekleri taleplerde bulundular. 18 maddelik paketin görünen yüzü bu şekli ile bize sağladığı bir kanaat vermiyor. İmam - Hatipler, Kur'an Kursları, Tekke ve Zaviyeler... bunlar yakın geçmişin biriktirdiği sorunlar değil. Hele 10 aylık koalisyonun sorunları hiç değil.

Bu sorunun asıl cevabını Merkez Sağ'ın hali hazır değinik görüntüsünde aramak bize mantıklı gelmektedir. Merkez Sağ'ı birleştirme (ihtiyacı) arayışlarını biraz geriye giderek analiz etmekte fayda var. 12 Eylül'ün kendi mantığında en büyük başarısı Merkez Sağ'ı Özal'ın kişiliğinde birleştirmesi olmuştur. Özal gücünü kuşkusuz askerlerden aldı ama askerlerin kendisine biçmiş olduğu kalıba sığamayacak denli de Türkiye ölçeğinde başarılı bir pratisyendi. Özal Rüzgarı 90'lı yılların başına kadar etkili oldu. Bu rüzgar Türk siyasi hayatında, gerisinde tartışma yaratacak çok şey devindi. TCK'nın meşhur 141, 142 ve 163. maddelerinin Anti Terör Yasası ile ilgası (Terör Yasasının götürdüklerinin yanısıra neler getirdikleri ayrı bir tartışma konusudur.) enson yaptıklarından.

Aydın Menderes'in son zamanlarda Özal'ın yaptıklarına atfen "O'nun zamanında tanklar yürümemişti." ifadesini üzerinde düşünmeğe değer buluyoruz. Özal'ı askerlerin bir adım önünde göstermeğe çalışan bu düşünce'nin temelinde aslında Özal'ın şahsında Merkez Sağ'ı (hatta bir yönü ile merkezleşmiş sol'u bile) toparlama gücüne bir atfı görmektedir.

Cumhurbaşkanı'nın son günlerde "şartlar olursa aktif siyasete dönebilirim" mesajını bu bağlamda değerlendirme eğilimindeyiz. Cumhurbaşkanı'nın durduk yerde böyle bir beyanatta bulunmayacağı açık. Sakin kendisini bir dönem aynı davranışlara girmiş selefi ile bir görmek istemesin?

Şimdi bir adım daha atalım.

ERBAKAN NE YAPMAYA ÇALIŞIYOR?

Tofaş, Tedaş bir yana 18 maddelik tedbirler paketinde Susurluk'a bir ima dahi yok. Çiller rahat, kendisini diğer kuvvet komutanları gibi hissediyor. Çiller'i şu an için tartışmaya değer bulmuyoruz.

Gelinen nokta itibarı ile ciddi bir 'Erbakan' analizine ihtiyaç var. Erbakan şu hali ile şahsında parti içi dengeleri yansıtmıyor. Yansıtır görünmeğe çalışıyor sadece. Siyasi hayatı boyunca çizdiği çok standartlı kişiliği son olaylar için de geçerli. Bir farkla, Erbakan bugün hayatının standartını oynamaktadır. Gerçeğe yakın en önemli standart!

Talih bu yol kavşağında kendisine yol arkadaşı olarak Aydın Menderes'i çıkardı karşısına. Bu yol kavşağında Erbakan'ı Merkez Sağ'a çekecek Aydın Men-

deres'den daha iyi bir yol arkadaşı olabilir mi? Her iki Arkadaş da sanınız bu durumun farkındalar.

Çocukluğunu da, gençliğini de normal insanlar gibi yaşamadı Aydın Menderes. Siyasete girişi de başka tür anormalliklerin bir uzantısı. Babasının halk nezdindeki mazlum görüntüsünün aktif siyasetteki bir izdüşümü olarak çekildi siyasete. 80'li yıllara kadar soyismine yüklenmiş silitik bir siyasi kişiliği oldu. Yasaklı yıllarda başlayan islami kesimle yakınlaşma yeni bir açılım getirdi Aydın Menderes'e. 90'lı yıllar Özal'ın Türk entelijansiyasına sağladığı değişim rüzgarına Aydın Menderes siyasi söylemi ile destek verdi. Kurmuş olduğu Büyük Değişim Partisi İslami kesimde hatırı sayılır entellektüelin başını döndürdü. Özal'ın ölümü, Aydın Menderes'in cazibesini de yitirdi. Bu süreçte Büyük Değişimci Aydın Menderes önce gücünü bir şekilde babasının Demokrat Partisi'nin başına geçti, sonrasında DP'ilerin de neye uğradıklarını da anlayamadıkları bir şekilde 25 Aralık seçimleri arefesinde "mezara kadar" sürececek bir yokuluğa çıkmağa karar verdi Erbakan'la.

Erbakan Merkez Sağ'ı bütünleştirme projesinin farkındadır. Bizce Erbakan'ın Medeni Hali'nin böyle bir izdivaca engel tarafı yoktur. Orta ve uzun vadede partiyi Merkez Sağ'a çekerek komutanlarını rahatlatmağa çalışacaktır. Bunda başarılı olabilecek mi? Onun için şimdiden iddialı bir şey söylemek zor.

RP NEREYE?

Şimdi sanınız itirazlar yükselecektir. RP buna izin verir mi? Bir soru ile cevaplamaya çalışalım. Hangi RP? Ya da MNP-MSP çizgisinin bakiyesi bir RP var mı? Eğer cevap olumsuz ise bu RP neyin nes'i?

Aslında bütün bu sorular ve cevaplar birbiriyle bağlantılı. Farklılık arzeden görüntüsüne rağmen RP, MNP-MSP çizgisinin nesebi sahih bir çocuğu. Kimi tetikçilerinin yakın bir gelecekte yerli yersiz çıkışlarına rağmen RP içinde yakın bir gelecekte kristalleşmeler olmayacaktır. Parti tabanı liderlerinin ahlakına uygun olarak yollarına devam edecektir.

Alaton (ya da Kamhi) yerel seçimler öncesinde "Korkmayın RP Türkiye'leşecek" diyordu. 10 aylık koalisyon tecrübesinde RP bu yargının sahiplerini mahcup etmedi.

Cumhuriyet tarihinde İsrail ile Savunma İşbirliği Anlaşması yapan ilk Başbakan'dı. Tedaş ve Tofaş'taki politik kirlenmeyi destekledi. Susurluk'ta suçüstü yakalanmış olan sistemi kanıtların üzerini örtmekle ibra etti. Son olarak askerlerin kendisine verdiği emirleri "gözlerimi kaparım..." mantığı içerisinde yerine getirmeğe koyuldu.

Teselli ikramiyesi mi? Onu da H.H.Ceylan gibileri arasına dağıtmıyor mu?

ASKERLERİN AMACI NE?

Askerler Erbakan'dan gerçekleştiremeyecekleri taleplerde bulundular. 18 maddelik paketin görünün yüzü bu şekli ile bize sağtiki bir kanaat vermiyor. İmam - Hatipler, Kur'an Kursları, Tekke ve Zaviyeler... bunlar yakın geçmişin biriktirdiği sorunlar değil. Hele 10 aylık koalisyonun sorunları hiç değil.

Bu sorunun asil cevabını Merkez Sağ'ın hali hazır değişim görüntüsünde aramak bize mantıklı gelmektedir. Merkez Sağ'ı birleştirme (ihtiyacı) arayışlarını biraz geriye giderek analiz etmekte fayda var. 12 Eylül'ün kendi mantığında en büyük başkanı Merkez Sağ'ı Özal'ın kişiliğinde birleştirmesi olmuştur. Özal'ın gücünü kuşkusuz askerlerden aldı ama askerlerin kendisine biçmiş olduğu kalıba sığamayacak denli de Türkiye ölçeğinde başarılı bir pratisyendi. Özal Rüzgarı 90'ı yılların başına kadar etkili oldu. Bu rüzgar Türk siyasi hayatında, gerisinde tartışma yaratacak çok şey devirdi. TCK'nın meşhur 141, 142 ve 163. maddelerinin Anti Terör Yasası ile ilgası (Terör Yasasının götürdüğülerin yanısıra neler getirdikleri ayrı bir tartışma konusudur.) enson yaptıklarından.

Aydın Menderes'in son zamanlarda Özal'ın yaptıklarına atfen "Onun zamanında tanklar yürümemişti." ifadesini üzerinde düşünmeğe değer buluyoruz. Özal'ın askerlerin bir adım önünde göstermeğe çalıştığı bu dönüncenin temelinde aslında Özal'ın şahsında Merkez Sağ'ı (hatta bir yönü ile merkezleşmiş sol bile) toparlama gücüne bir atf görmekteyiz.

Cumhurbaşkanı'nın son günlerde "şartlar oluştursa aktif siyasete dönebilirim" mesajını bu bağlamda değerlendirmeye eğilimindeyiz. Cumhurbaşkanı'nın durduk yerde böyle bir beyanatta bulunmayacağı açık. Sakin kendisini bir dönem aynı davranışlara girmiş selefi ile bir görmek istemesin?

Şimdi bir adım daha atalım.

ERBAKAN NE YAPMAYA ÇALIŞIYOR?

Tofaş, Tedaş bir yana 18 maddelik tedbirler paketinde Susurluk'a bir ima dahi yok. Çiller rahat, kendisini diğer kuvvet komutanları gibi hissediyor. Çiller'i şu an için tartışmaya değer bulmuyoruz.

Gelinen nokta itibarı ile ciddi bir 'Erbakan' analizine ihtiyaç var. Erbakan şu hali ile şahsında parti içi dengeleri yansıtmıyor. Yansıtmıyor görünmeğe çalışıyor sadece. Siyasi hayatı boyunca çizdiği çok standartlı kişiliği son olaylar için de geçerli. Bir farkla, Erbakan bugün hayatının standartını oynamaktadır. Gerçeğe yakın en önemli standart!

Talih bu yol kavşağında kendisine yol arkadaşı olarak Aydın Menderes'i çıkardı karşısına. Bu yol kavşağında Erbakan'ı Merkez Sağ'a çekecek Aydın Men-

deres'den daha iyi bir yol arkadaşı olabilir mi? Her iki Arkadaş da sanırım bu durumun farkındalar.

Çocukluğunu da, gençliğini de normal insanlar gibi yaşamadı Aydın Menderes. Siyasete girişi de başka tür anomaliklerin bir uzantısı. Babasının halk nezdindeki mazlum görüntüsünün aktif siyasetteki bir izdüşümü olarak çekildi siyasete. 80'li yıllara kadar soyismine yüklenmiş sikk bir siyasi kişiliği oldu. Yasaklı yıllarla başlayan islami kesimle yakınlaşma yeni bir açılım getirdi Aydın Menderes'e. 90'lı yıllar Özal'ın Türk entelijansiyasına sağladığı değişim rüzgarına Aydın Menderes siyasi söylemi ile destek verdi. Kurmuş olduğu Büyük Değişim Partisi İslami kesimde hatırı sayılır entelektüelin başını döndürdü. Özal'ın ölümü, Aydın Menderes'in cazibesini de yitirdi. Bu süreçte Büyük Değişimci Aydın Menderes önce gürültülü bir şekilde babasının Demokrat Partisi'nin başına geçti, sonrasında DP'ilerin de neye uğradıklarını da anlayamadıkları bir şekilde 25 Aralık seçimleri arefesinde "mezara kadar" sürececek bir yolculuğa çıkmağa karar verdi Erbakan'la.

Erbakan Merkez Sağ'ı bütünleştirme projesinin farkındadır. Bizce Erbakan'ın Medeni Hali'nin böyle bir izdivaca engel tarafı yoktur. Orta ve uzun vadede partiyi Merkez Sağ'a çekerek komutanlarını rahatlatmağa çalışacaktır. Bunda başarılı olabilecek mi? Onun için şimdiden iddialı bir şey söylemek zor.

RP NEREYE?

Şimdi sanırım itirazlar yükselecektir. RP buna izin verir mi? Bir soru ile cevaplamaya çalışalım. Hangi RP? Ya da MNP-MSP çizgisinin bakiyesi bir RP var mı? Eğer cevap olumsuz ise bu RP neyin nesi?

Aslında bütün bu sorular ve cevaplar birbiriyle bağlantılı. Farklılık arzeden görüntüsüne rağmen RP, MNP-MSP çizgisinin nesebi sahil bir çocuğu. Kimi tetikçilerinin yakın bir gelecekte yerli yersiz çıkışlarına rağmen RP içinde yakın bir gelecekte kristalleşmeler olmayacaktır. Parti tabanı liderlerinin ahlakına uygun olarak yollarına devam edecektir.

Alaton (ya da Kamhl) yerel seçimler öncesinde "Korkmayın RP Türkiyeleşecek" diyordu. 10 aylık koalisyon tecrübesinde RP bu yargının sahiplerini mahcup etmedi.

Cumhuriyet tarihinde İsrail ile Savunma İşbirliği Anlaşması yapan ilk Başbakan'dı. Tedaş ve Tofaş'taki politik kirlenmeyi destekledi. Susurluk'ta suçüstü yakalanmış olan sistemi kanıtların üzerini örtmekle ibra etti. Son olarak askerlerin kendisine verdiği emirleri "gözlerimi kaparım..." mantığı içerisinde yerine getirmeğe koyuldu.

Teselli ikramiyesi mi? Onu da H.H.Ceylan gibileri arasına dağıtmıyor mu?